

Obmejni regijski centri za obveščanje sodelujejo tudi na mednarodnih vajah s sosednjimi državami.

Številka 112 med ljudmi vse bolj prepoznavna

Okolje, v katerem živimo, ogrožajo številne naravne in druge nesreče, največja nevarnost pa so potresi, zemeljski plazovi, poplave ter požari, v industrijski dejavnosti in prometu pa predvsem nesreče z nevarnimi snovmi. Po statističnih podatkih je Slovenija po številu naravnih nesreč v Evropi med bolj ogroženimi državami. Za zgodnje odkrivanje nevarnosti vseh vrst nesreč in zmanjševanje njihovih negativnih posledic v okviru sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami skrbi tudi Center za obveščanje Republike Slovenije s trinajstimi regijskimi centri po vsej Sloveniji. Ena od njihovih glavnih nalog je, da na telefonski številki 112 za klic v sili sprejemajo informacije o nesrečah in pomagajo ljudem v stiski oziroma kadar potrebujejo nujno medicinsko pomoč, pomoč gasilcev, gorskih in jamarskih reševalcev ter drugih reševalnih služb. Kot je povedal vodja Sektorja za opazovanje, obveščanje in alarmiranje URSZR Boštjan Tavčar, se je od leta 1997, ko so v Sloveniji uvedli enotno evropsko številko za klic v sili 112, njena prepoznavnost med uporabniki zelo povečala.

Slovenija je številko 112 uvedla med prvimi v Evropi

Center za obveščanje Republike Slovenije kot glavni državni center pokriva dve področji. Prvo je operativno delovanje, ki obsega obveščanje in aktiviranje reševalnih enot na državni ravni ob nesrečah večjega obsega, ko je treba aktivirati enote državnega pomena, kot sta enota za helikoptersko reševanje pri Gorski reševalni službi in državna potapljaška enota, ali ko se zgodijo nesreče, o katerih je treba obvestiti tuje države in ko je nujna izmenjava informacij s centri sosednjih držav ali centrom Evropske unije. Center za obveščanje Republike Slovenije je na podlagi sklenjenih dvostranskih sporazumov pristojen tudi za sodelovanje oziroma izmenjavo informacij s podobnimi centri v tujini, predvsem v sosednjih državah, in s centrom Evropske unije. »Z obmejnimi regijskimi centri sodelujemo tudi na mednarodnih reševalnih vajah, na katerih se enote urijo v izvajanju reševalnih ukrepov, če bi se zgodila nesreča s čezmejnimi vplivi,« je dejal Tavčar. Naloge Centra za obveščanje Republike Slovenije so tudi statistična obdelava podatkov, priprava letnih in dnevnih informativnih biltenov ter redno spremljanje dogajanja v okolju, vremenskih razmer, radioaktivnosti v okolici Jedrske elektrarne Krško, vodostajev rek in podobno. V Centru za obveščanje Republike Slovenije so zaposleni štirje operativni delavci, vodja in namestnik vodje centra. Delo poteka ves dan v izmenah po 12 ur.

Boštjan Tavčar

Branko Rajakovič

Slovenija je na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami razdeljena na trinajst regij, v vsaki pa deluje regijski center za obveščanje, v katerem dela devet operativcev, vodja in namestnik vodje centra. V njih sta ves čas dežurna operativca, ki sprejemata klice v sili. V regijskih centrih za obveščanje na številki 112 sprejemajo klice v sili in zbirajo ter obdelujejo podatke o nesrečah v regiji, na temelju katerih, če je treba, aktivirajo pristojne reševalne službe. »Regijski centri za obveščanje imajo podatke, na temelju katerih obveščajo izvajalce zaščitno-reševalnih nalog v regiji, in sicer predstavnike lokalne skupnosti ter organizacij posebnega pomena za zaščito in reševanje. Centri skrbijo tudi za javno alarmiranje prebivalcev ob nesrečah, upravljajo sistem radijskih zvez in pripravljajo dnevne informativne biltene, v katerih so zbrani vsi podatki o naravnih in drugih nesrečah v regiji, ki so se zgodile v zadnjih 24 urah. Podatke posredujejo uporabnikom, med katerimi so predvsem množična občila, operativno-komunikacijski centri policije, organi lokalne skupnosti na območju regije, župani, poveljniki Civilne zaščite na občinski in regijski ravni, podjetja posebnega pomena ter Center za obveščanje Republike Slovenije,« je povedal vodja regijskega centra za obveščanje Ljubljana Branko Rajakovič.

Številka 112 je enotna evropska številka za klic v sili, uvedena na podlagi evropske direktive. Slovenija je to številko uvedla med prvimi v Evropi že v začetku leta 1997, poskusno pa že v zadnji četrtini leta 1996. Prav tako je naša država ena od redkih, ki ima urejeno usmerjanje klicev s številke 112 iz stacionarnega in mobilnega telefonskega omrežja tako, da klicatelj z največjo zanesljivostjo dobi pristojni regijski center za obveščanje za določeno območje. Tavčar je pojasnil: »Če posameznik pokliče s stacionarnega telefona, bo zanesljivo dobil pristojni regijski center za obveščanje, če pa z mobilnega

telefona, pa je za to velika verjetnost, saj se z današnjo tehnologijo v telekomunikacijskih omrežjih GSM ne da natančno določiti lokacije na meji med območjema. Šele z uvedbo nove tehnologije določanja lokacije klicatelja bomo lahko odpravili težavo, kar bo mogoče že v nekaj letih.«

Ob klicu na 112 posredujemo osnovne podatke o nesreči

Nesreče so zelo različne, pri vseh pa moramo ostati mirni in če je le mogoče, poskušamo pomagati sebi in drugim. Najprej poiščemo pomoč pri najbližjih, sosedih, prijateljih ali ljudeh, ki so na kraju nesreče. Če presodimo, da položaja ne bomo mogli rešiti sami, nemudoma pokličemo številko za klic v sili 112. Ko pokličemo, se bo na drugi strani telefona oglasil operativni delavec v pristojnem regijskem centru za obveščanje, ki mu moramo povedati osnovne podatke o nesreči, torej kdo kliče, kaj, kje in kdaj se je zgodilo, koliko je ponesrečencev, kakšne so njihove poškodbe, kakšne so okoliščine na kraju nezgode in kakšno pomoč potrebujemo. Operativec se na podlagi posredovanih podatkov odloči, katere reševalne enote bo aktiviral, po kakšnem vrstnem redu in v kakšnem obsegu. »Če se zgodi prometna nesreča, bo operativec poleg službe za nujno medicinsko pomoč aktiviral tudi gasilsko službo, če bi bilo treba razrezati vozilo, in operativno-komunikacijski center policije, ki mora poskrbeti za zavarovanje kraja nesreče,« je dejal Tavčar. Operativci se o aktiviranju reševalnih enot odločajo predvsem na podlagi izkušenj in načrtov ukrepanja za posamezne vrste nesreč, če je točno določeno, katere enote je treba aktivirati in po kakšnem vrstnem redu. »Primerov, ko bi regijski centri za obveščanje prosili za pomoč Center za obveščanje Republike Slovenije, je v primerjavi z drugimi intervencijami malo. To se dogaja, ko je treba v reševalno akcijo v gorah vključiti enoto za helikoptersko reševanje pri Gorski reševalni službi. Število takšnih primerov v zadnjem obdobju precej narašča,« je dopolnil Tavčar. Operativci morajo biti tudi dobro usposobljeni. Usposabljanja potekajo v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na lgu, kjer se naučijo delati z opremo in odpravljati manjše tehnične napake, poleg tega pa osvojijo drugo znanje, tudi s področja psihologije.

Število nujnih klicev se povečuje

Da se obseg dela centrov za obveščanje povečuje, kažejo tudi statistični podatki. V ljubljanskem centru so leta 2000 sprejeli 5115 nujnih klicev, 2376 obvestil z operativno-komunikacijskega centra policije s številke 113 in 10.217 primerov za nujno medicinsko pomoč. Lani so dobili kar 8902 nujnih klicev, 3332 s številke 113 in 10.743 za nujno medicinsko pomoč. Številno nujnih klicev narašča, število klicev z 113 in za nujno medicinsko pomoč pa je enako. »Največ nujnih klicev dobimo v dopoldanskem in popoldanskem času, ob petkih in sobotah ter ob polni luni, večinoma pa se nanašajo na požarno varstvo. Sprejmemo od 300 do 600 klicev na dan in od 9000 do 18.000 na

V regijskih centrih za obveščanje sta ves čas dežurna operativca, ki sprejemata klice.

Iz centra za obveščanje glede na vrsto in obseg nesreče aktivirajo enote.

Ob nesreči z nevarno snovjo center najprej aktivira gasilce.

mesec,« je dodal Rajakovič. Lani so v ljubljanskem regijskem centru sprejeli 226.884 klicev, v Kranjskem 47.495, sledijo pa regijski centri v Mariboru, Kopru in Murški Soboti. »Od leta 1997, ko se je začela uporabljati številka 112 za klic v sili, nas ljudje v stiski pogosto kličejo, predvsem ko se počutijo ogroženi in ko je v nevarnosti njihovo premoženje ter okolje. Opažamo, da so ljudje postali bolj pozorni na to, kaj se dogaja v njihovi okolici, in se hitreje odzovejo na nesreče kot včasih. To je za nas dobro, saj dovolj zgodaj dobimo informacije o nesrečah,« je dejal Tavčar. Med telefonskimi klici so tudi lažne prijave. Rajakovič je dopolnil, da so imeli nekaj primerov, ko so klicatelja odkrili, tako da so proti njemu vložili kazensko ovadbo po uradni dolžnosti, saj je lažna prijava po kazenskem zakoniku kaznivo dejanje. V ljubljanskem regijskem centru so leta 2003 dobili tri lažne prijave, lani pa le eno. »V takih primerih najprej delujemo preventivno. Naš operativec presoja vsak primer posebej. Če je sporočilo dvomljivo, raje aktivira reševalno enoto, pri čemer pa vsakega prijavitelja, pri katerem obstaja sum, da gre za lažno prijavo, opozori, da je lažna prijava kazniva in da je zanjo zagrožena denarna kazen ali do šest mesecev zapora. V večini primerov so torej le poskusi lažnih prijav,« je še pojasnil Rajakovič. Na številki 112 snemajo ves telefonski promet in pri klicu se številka klicočega vedno izpiše, tudi če je uporabil funkcijo skrivanja številke. Številka za klic v sili je namenjena vsem, ki so kakorkoli ogroženi, pa tudi za posredovanje informacij o naravnih nesrečah, čeprav ljudje včasih nanjo po-

Our living environment is under constant threats of various natural and other disasters, the most serious being earthquakes, landslides, floods, road accidents, fires, industrial accidents and accidents involving dangerous substances. According to statistic data about natural disasters in Europe, Slovenia is one of the countries with the highest level of risk. There are many organisations rendering assistance in cases of such disasters, namely the RS Information Centre with 13 regional information centres all over the country. The centres can be reached by dialling 112 emergency number. They receive information on accidents and help people in distress by providing urgent medical assistance, call the firefighters, mountain and cave rescuers and other rescuing services. According to Head of the Monitoring, Information and Alarm Sector of the RS Administration for Protection and Relief, Boštjan Tavčar, the emergency number 112 has become well known among general public since it was introduced in 1997.

kličejo tudi, če ob nesreči ali povečani ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč potrebujejo informacije o motnjah pri preskrbi s pitno vodo, električno energijo in plinom, o motnjah v telefonskem omrežju, o požarni ogroženosti naravnega okolja ter stanju snežne odeje v visokogorju. »Na tej številki običajno takšnih informacij ne dajemo, pač pa jih objavljamo v biltenih, ki so dostopni na naših spletnih straneh,« je dodal Tavčar. Na podlagi sprejetih klicev so imeli leta 2000 v ljubljanski regiji 1366 intervencij, v katerih so sodelovale različne reševalne službe, lani pa kar 1825. Podatki kažejo, da se število intervencij poveča vsako leto za približno deset odstotkov.

Promocija številke 112 s pomočjo različnih publikacij

URSZR organizira različne dejavnosti po šolah in predšolskih ustanovah, s katerimi promovirajo številko 112 za klic v sili med mladimi in jih ozaveščajo o nevarnosti nesreč ter seznanjajo z ukrepi za zmanjševanje njihovih posledic. Ob uvedbi številke 112 so opravili obsežno medijsko kampanjo. Številko promovirajo tudi v informativnih zbirankah in publikacijah za otroke, dnevnih časopisih, televizijskih spotih in na spletnem portalu, ki ga nameravajo letos dopolniti z novimi vsebinami. Rajakovič je pojasnil, da izvajajo promocijo tudi na regijski ravni, saj centre za obveščanje na leto obišče od 400 do 500 obiskovalcev, med njimi je največ predšolskih otrok, osnovnošolcev in srednješolcev.

Marko Pišlar, Valerija Šket
Foto: Bruno Toič

V reševanje so pogosto vključene različne reševalne službe.

URSZR izdaja publikacije, ki promovirajo številko za klic v sili 112.

Življenja rešujemo skupaj!

Center za obveščanje

112

112 pokličite:

- če potrebujete nujno medicinsko pomoč, pomoč gasilcev, gorskih ali jamarskih reševalcev ali drugih reševalnih služb,
- če opazite, da gori, izteka nevarna snov, da je onesnažen vodotok, grozi zemeljski ali snežni plaz, da so pretrgane električne ali telefonske žice, ali če opazite druge pojave, ki predstavljajo nevarnost za življenje ali zdravje ljudi in živali ali za varnost premoženja in okolja,
- če ob nesreči ali povečani ogroženosti zaradi naravnih ali drugih nesreč potrebujete informacije o motnjah v preskrbi s pitno vodo in električno energijo, o motnjah v telefonskem omrežju ter o stanju snežne odeje v visokogorju.

Ko kličete, povejte:

- Kdo kliče?
- Kaj se je zgodilo?
- Kje se je zgodilo?
- Kdaj se je zgodilo?
- Koliko je ponesrečencev?
- Kakšne so poškodbe?
- Kakšne so okoliščine na kraju nesreče, in sicer poškodbe, infrastruktura, nevarne snovi ter ogenj?
- Kakšno pomoč potrebujete?

